

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Sex differences in emotion expression

Timmers, M.

Publication date
2000

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Timmers, M. (2000). *Sex differences in emotion expression*. [Thesis, fully internal, Universiteit van Amsterdam].

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, P.O. Box 19185, 1000 GD Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Samenvatting (Summary in Dutch)

Emotionaliteit wordt, zowel binnen de wetenschap als daarbuiten, gezien als één van de belangrijkste en duidelijkste dimensies waarop mannen en vrouwen van elkaar verschillen. Een van de meest wijdverbreide sekstereotypen is dat vrouwen emotioneler zijn dan mannen.

In dit proefschrift wordt onderzoek gepresenteerd waarin wordt bestudeerd in hoeverre het emotionele gedrag van mannen en vrouwen daadwerkelijk verschilt. Emotionaliteit wordt niet opgevat als een persoonlijkheidseigenschap, maar als gedrag dat afhankelijk is van context karakteristieken, zoals bijvoorbeeld het type situatie waarin een emotie wordt geuit en de aard van de relatie met en de sekse van diegene tegen wie de emotie wordt geuit. Verder wordt er onderscheid gemaakt tussen verschillende emoties en tussen verschillende aspecten van emoties, zoals bijvoorbeeld de emotionele ervaring (zich boos voelen) en de emotionele uiting (schelden en tieren).

Voordat ik de onderzoeken die ik heb gepresenteerd in dit proefschrift beschrijf en samenvat, geef ik eerst een korte inleiding.

Sociaal functioneel perspectief op emotie

Een emotie ontstaat door de interactie van een persoon met zijn of haar omgeving. Het gaat er niet zozeer om wat er precies gebeurt in die omgeving, maar hoe de persoon omgaat met die gebeurtenis en welke betekenis hij of zij daaraan geeft. Allerlei persoonlijke factoren, zoals verwachtingen en opvattingen beïnvloeden wat de betekenis is die aan een situatie wordt gegeven. De betekenis die een persoon geeft aan een situatie is de oorsprong van een emotionele ervaring.

Een emotie wordt wel gezien als een proces dat wordt veroorzaakt door een gebeurtenis die relevant is voor de doelen, belangen of wensen van een persoon (Frijda, 1986). Wanneer een doel bereikt wordt of een wens in vervulling gaat ontstaat er een positieve emotie; wanneer een doel, belang of wens gefrustreerd wordt ontstaat er een negatieve emotie. Deze globale beschrijving van een emotie is ontleend aan Frijda, maar wordt door de meeste emotie-onderzoekers onderschreven en gehanteerd.

Bij het bestuderen van sekseverschillen in emotie heb ik een sociaal functioneel perspectief gehanteerd. De algemene aanname is dat emoties mensen niet simpelweg overkómen, of dat emoties versturende interrupties zijn, maar dat emoties uitingen zijn met specifieke functies in sociale interacties. Omdat mensen sociaal van aard zijn moeten zij omgaan met de problemen die zich voordoen in hun sociale interacties en relaties. Emoties zijn middelen die sociale interacties en relaties coördineren, omdat ze duiden op problemen, frustraties of successen.

Het ervaren en uiten van emoties is functioneel op een intrapersoonlijke en op een interpersoonlijke niveau. Het ervaren van een emotie heeft een intrapersoonlijke functie wanneer een emotie een signaal is dat iemand helpt om prioriteiten te stellen in onoverzichtelijke situaties. Een emotie kan belangen bewaken of verwijzen naar een belang of een doel waar iemand zich minder van bewust was. Het onverwachte trillen van een hand bij het aankloppen op de deur van de directeur kan duiden op het belang van (en de nervositeit over) het aankomende gesprek waarvan men zich van tevoren niet zo bewust was.

Emoties zijn ook functioneel op een interpersoonlijk niveau. Het uiten van een emotie informeert anderen over iemands emotionele staat (ik ben bang), het geeft een indicatie van het emotionele gehalte van een situatie (er is iets beangstigends in de buurt) en het laat iemands sociale positie of rol zien (ik ben kwetsbaar). Emotionele expressie lokt ook gedrag uit van de ontvanger van de emotie (diegene tegen wie de emotie wordt geuit). De ontvanger kan zelf reageren met een emotionele reactie, het uiten van een emotie kan consequenties hebben voor de relatie met de ontvanger en het kan leiden tot een gedragsverandering van de ontvanger. Het uiten van emoties heeft systematische effecten op anderen: Emotie uitingen hebben *sociale consequenties*. De interpersoonlijke functie van een emotie is gebaseerd op iemands kennis van, of ervaring met, emoties in sociale interacties.

Behalve dat mensen emoties ervaren, gaan zij er ook mee om. Zij nemen positie in ten opzichte van hun emoties en moeten omgaan met de consequenties van hun emotioneel gedrag. Mensen kunnen beïnvloeden welke emoties ze hebben, wanneer ze deze hebben en hoe ze emoties uiten. Met andere woorden, mensen reguleren hun emoties. Het reguleren van emoties heeft intrapersoonlijke functies wanneer iemand zich minder

vervelend of prettiger wil voelen dan hij of zij zich voelt. Het reguleren van emoties heeft ook interpersoonlijke functies. Omdat mensen weten dat hun emoties sociale consequenties hebben, anticiperen ze op deze consequenties en presenteren zij hun emoties aan anderen met specifieke doelen. Mensen zijn dus *gemotiveerd* om hun emoties te reguleren. Mensen hebben enerzijds individuele belangen wanneer ze een emotie reguleren: Ik wil graag aardig gevonden worden, dus ik onderdruk mijn boosheid. Maar emotieregulatie is ook gebaseerd op sociale belangen. Er bestaan sociale normen die voorschrijven welke emoties passend zijn in specifieke sociale situaties. Sociale normen over emotie kunnen worden bestudeerd door mensen te vragen naar de *opvattingen* die zij hebben over emoties.

In dit proefschrift was het doel te onderzoeken of, en zo ja waarom mannen en vrouwen van elkaar verschillen in hun emotionele expressies. Ik heb de volgende vragen getracht te beantwoorden (1) Hebben mannen en vrouwen verschillende sociale motieven wanneer ze specifieke emoties uiten? (2) Leiden deze sociale motieven tot sekseverschillen in emotie uitingen? (3) Ervaren mannen en vrouwen verschillende consequenties als gevolg van het uiten van specifieke emoties? (4) Welke sekse-specifieke opvattingen over emotie onderschrijven mensen?

Resultaten van de verschillende onderzoeken

Sociale motieven. Omdat het uiten van emoties gevolgen heeft voor de indruk die men maakt op anderen, op de relatie die men heeft met anderen en omdat het uiten van een emotie gedrag uitlokt van anderen, zijn mensen gemotiveerd, of, hebben mensen sociale motieven om hun emoties te reguleren. De vraag die in Hoofdstuk 2 centraal stond was in hoeverre sekseverschillen in emotie uitingen gebaseerd zijn op verschillen in sociale motieven die mannen en vrouwen hebben in sociale interacties. Er werden vier sociale motieven onderscheiden: Het zoeken van opluchting, indruk maken, instrumentele en/of op macht gebaseerde motieven en op de relatie gerichte motieven.

In een vignette onderzoek werd onderzocht in hoeverre de sekse van de respondent, het type emotie (boosheid, angst, verdriet en teleurstelling), de sekse van de ontvanger en de aard van de relatie tussen het object en de ontvanger van de emotie, de sociale motieven om een emotie te uiten en het uiten van een emotie beïnvloedt.

De resultaten ondersteunden de verwachting dat mannen en vrouwen vooral van elkaar verschillen in de mate waarin ze op de *relatie* gerichte én in de mate waarin ze op *macht* gerichte motieven hebben om hun emoties te uiten. Vrouwen rapporteren vaker dan mannen het eerste type motief. Vrouwen leven zich meer in in anderen dan mannen wanneer ze boos zijn; en zij verwachten van anderen dat zij met hen meeleven wanneer ze verdriet en teleurstelling uiten.

Mannen rapporteren in het geval van boosheid vaker op macht gebaseerde motieven dan vrouwen. Zij uiten vaker boosheid om zelfverzekerd over te komen dan vrouwen, en ze zijn bang om een emotionele indruk te maken wanneer ze boosheid uiten tegen iemand anders dan diegene die de boosheid veroorzaakt.

Deze verschillen in sociale motieven lopen parallel aan de verschillen die werden gevonden tussen mannen en vrouwen in het uiten van emoties. Ten eerste bleek dat mannen en vrouwen niet verschilden in de mate waarin ze boosheid, angst, verdriet en teleurstelling ervaren. Er werden wel sekseverschillen in emotie uitingen gevonden. Vrouwen uitten meer angst, verdriet en teleurstelling dan mannen, en meer boosheid tegen derden (dus niet degenen op wie ze boos zijn). Mannen uitten meer boosheid tegen het object van de boosheid (dat wil zeggen diegene die de boosheid heeft veroorzaakt) dan vrouwen.

Omdat het vignetten onderzoek correlacioneel van aard was, was het niet mogelijk om conclusies te trekken over de mate waarin sociale motieven daadwerkelijk leiden tot het uiten van verschillende typen emoties.

In Hoofdstuk 5 worden twee onderzoeken beschreven waarin werd onderzocht of specifieke sociale motieven de oorzaak zijn voor de mate waarin boosheid wordt geuit. In een experiment werden respondenten gemanipuleerd om een bepaald sociaal motief (zelfverzekerd versus empathie) aan te nemen in een situatie waarin ze daadwerkelijk boos werden gemaakt. De resultaten suggereerden dat specifieke sociale motieven leiden tot verschillen in de intensiteit van boosheidsuitingen. In het algemeen leidde zelfverzekerdheid tot sterkere boosheidsuitingen dan empathie; dit gold voor zowel mannen als vrouwen.

Dit resultaat komt in zekere zin overeen met de resultaten van het dagboekonderzoek dat is beschreven in Hoofdstuk 3. In dit onderzoek hielden mannen en

vrouwen gedurende een aantal maanden bij in een soort dagboek waarom ze boosheid, angst, verdriet of teleurstelling hadden geuit. Uit de resultaten bleek dat mannen en vrouwen dezelfde sociale motieven hebben voor het uiten van dezelfde emoties. Mannen en vrouwen hebben voornamelijk instrumentele motieven om boosheid en teleurstelling direct te uiten. Dit betekent dat men met dergelijke uitingen invloed wil uitoefenen op het gedrag van de persoon op wie men boos is of over wie men teleurgesteld is. Relationele motieven worden vooral gerapporteerd om angst en verdriet te uiten, maar ook voor de indirecte uiting van boosheid en teleurstelling (tegen derden). Met andere woorden, wanneer mannen en vrouwen dezelfde emotie uiten hebben zij daar dezelfde sociale motieven voor.

De resultaten lijken op het eerste gezicht inconsistent met de resultaten van het vignette onderzoek beschreven in Hoofdstuk 2, omdat daar wel sekseverschillen in sociale motieven werden gevonden. Echter, dit werd veroorzaakt door het type vraag die aan de respondent werd gesteld. In het dagboek onderzoek werd aan respondenten gevraagd "Waarom heeft u uw boosheid, angst, verdriet en teleurstelling geuit?" nadat zij gerapporteerd hadden één van deze emoties te hebben geuit. Daarom konden de sociale motieven van mannen en vrouwen voor het uiten van dezelfde emotie worden vergeleken. In het vignette onderzoek van Hoofdstuk 2 werd aan respondenten gevraagd "Zou u in deze situatie boosheid, angst, verdriet of teleurstelling uiten". Na deze vraag volgde de vraag "Waarom zou u deze emotie (niet) uiten?". Sociale motieven werden hier dus gerapporteerd voor het al dan niet uiten van een specifieke emotie.

Samenvattend laten de resultaten van de onderzoeken naar sociale motieven voor emotie-uiting zien dat in het algemeen voor mannen op macht gebaseerde motieven belangrijker zijn dan voor vrouwen, terwijl voor vrouwen op de relatie gerichte motieven belangrijker zijn. Deze verschillen in sociale motieven komen overeen met het resultaat dat vrouwen meer machteloosheid laten zien wanneer ze emoties uiten, dat wil zeggen, dat ze meer angst, verdriet, teleurstelling en boosheid openlijk tegen derden uiten én dat ze vaker huilen dan mannen (zie Hoofdstuk 2), terwijl mannen meer boosheid uiten tegen het object van hun boosheid dan vrouwen.

Tegelijkertijd, wanneer mannen en vrouwen dezelfde emoties uiten, rapporteren zij daar dezelfde motieven voor. Verder leidt het hebben van een bepaald sociaal motief (nl., zelfverzekerdheid of empathie) tot verschillen in de mate van het uiten van boosheid.

Een andere belangrijk resultaat dat beschreven wordt in Hoofdstuk 5 is dat vrouwen, in geval van boosheid, sterker werden beïnvloed door de experimentele instructie dan mannen. Bij vrouwen leidde zelfverzekerdheid tot het uiten van meer boosheid dan empathie, terwijl empathie tot meer onderdrukking van boosheid leidde dan zelfverzekerdheid. Voor mannen werd geen verschil gevonden tussen de condities waarin hen werd gevraagd zich meer zelfverzekerder dan wel meer empathisch te gedragen. Dit resultaat werd als volgt verklaard. De mannen in het onderzoek waren in het algemeen zelfverzekerder dan de vrouwen, wat geleid kan hebben tot een plafond effect. Dit komt overeen met ander onderzoek, waarin wordt gevonden dat vrouwen onzekerder zijn dan mannen in situaties die boosheid oproepen. Het uiten van boosheid, zeker op een directe manier (zie Hoofdstuk 2), is contra-stereotiep gedrag voor vrouwen en kan, met name volgens vrouwen zelf, negatieve gevolgen hebben voor de relatie. Deze onzekerheid van vrouwen kan er toe geleid hebben dat de vrouwen in ons onderzoek zich meer lieten leiden door contextuele richtlijnen (in dit geval de experimentele instructie) dan de mannen.

Sociale consequenties. De vraag blijft waarom vrouwen hun emoties op zo'n wijze reguleren dat zij voornamelijk machteloosheid laten zien, terwijl mannen hun emoties zo reguleren dat zij juist hun macht of status bevestigd willen hebben. In Hoofdstuk 3 werd onderzocht of de sociale consequenties die mannen en vrouwen ervaren als gevolg van het uiten van emoties deze verschillende emotie uitingen kan verklaren.

Het uiten van een emotie toont de emotionele staat van een persoon. Dit heeft sociale consequenties in sociale interacties: Gevolgen voor de indruk die men op de ander maakt, gevolgen voor de relatie die men met de ander heeft en voor het gedrag dat wordt uitgelokt bij de ander. Het kan zijn dat deze sociale consequenties voor mannen en vrouwen verschillend zijn. Om dit te onderzoeken hielden gedurende drie maanden een aantal mannen en vrouwen een dagboek bij waarin ze situaties beschreven waarin ze boosheid, angst, verdriet en teleurstelling hadden geuit. Naast de sociale motieven beschreven respondenten ook de sociale consequenties van het uiten van de emotie: Wat gebeurde er nadat de respondent een emotie had geuit?

Zoals beschreven verschilden de sociale motieven waarom boosheid, angst, verdriet of teleurstelling werd geuit niet voor mannen en vrouwen. De sociale consequenties als gevolg van het uiten van boosheid en teleurstelling op een directe manier (dat wil zeggen tegen degene die deze emotie had veroorzaakt), 'de machtige emotie uitingen', verschilden echter wel voor mannen en vrouwen. Mannen beschreven instrumentele consequenties als gevolg van het uiten van machtige emoties. Vrouwen beschreven relationele consequenties als gevolg van het uiten van machtige emoties. De sociale consequenties van het uiten van machteloze emoties verschilden niet voor mannen en vrouwen, en waren voornamelijk relationeel van aard.

Dat vrouwen vooral relationele consequenties rapporteren als gevolg van hun machtige emotie uitingen kan enerzijds verklaard worden doordat zij deze consequenties ook daadwerkelijk ervaren in het dagelijks leven. De relationele consequenties die werden beschreven door vrouwen waren echter niet alleen negatief, zoals gevonden in ander onderzoek, maar ook positief. Dit zou voor vrouwen de saillantie van elke relationele verandering, positief of negatief kunnen reflecteren.

Er werden geen sekseverschillen gevonden in de consequenties van het uiten van machteloze emoties. Er werden echter wel verschillen gevonden in de beschrijvingen van mannen en vrouwen in de situaties die aanleiding gaven tot de uiting van machteloze emoties. Mannen beschreven, in tegenstelling tot vrouwen, situaties waarin angst en verdriet betrokkenheid met, en zich zorgen maken over, anderen impliceerde. Vrouwen beschreven machteloze situaties die betrekking hadden op hun eigen gedrag, zoals de angst om niet aan verwachtingen te kunnen voldoen. Beide typen situaties gaven aanleiding tot meer relationele consequenties.

Emotie opvattingen. Een tweede mogelijke verklaring voor sekseverschillen in sociale motieven om emoties te reguleren is dat mensen verschillende opvattingen hebben over het uiten van emoties door mannen en vrouwen.

In Hoofdstuk 4 werden de opvattingen en normen over de emoties van mannen en vrouwen onderzocht. Uit de resultaten bleek dat deze emotie opvattingen niet zozeer voorschrijvend, maar vaker beschrijvend van aard zijn. Respondenten waren het bijvoorbeeld minder eens met opvattingen als 'Vrouwen horen niet agressief te zijn' dan met opvattingen als 'Mannen zijn meer direct dan vrouwen in het uiten van hun emoties'.

De opvattingen over emoties die mensen aanhangen waren niettemin seksestereotiep van aard; dit gold echter vooral voor de opvattingen over de emoties van vrouwen. De resultaten van de analyses van de inhoud van die opvattingen lieten zien dat opvattingen over emoties van vrouwen het klassieke seksestereotype van de 'emotionele vrouw' bevestigen. Deze opvattingen over emoties van vrouwen waren geassocieerd met kwetsbaarheid, machteloosheid en het verliezen van zelfbeheersing. De opvattingen over mannen weken af van het klassieke seksestereotype van de 'niet-emotionele man' en konden geassocieerd worden met macht, maar ook met emotionele vaardigheden en competentie.

Deze verschillen in de opvattingen over mannen en vrouwen zouden kunnen voortkomen uit emancipatieprocessen die, naast andere zaken, hebben geleid tot een veranderde opvatting over emoties (Wouters, 1990). Het idee dat emotionele vaardigheden belangrijk zijn, of zelfs onmisbaar om goed te functioneren in het werk wordt breed ondersteund, zoals bijvoorbeeld blijkt uit de nu populaire term 'emotionele intelligentie'.

Opvallend is dat deze veranderende opvatting over emotioneel gedrag meer van toepassing is op opvattingen over mannen en emoties dan op opvattingen over vrouwen en emoties. Misschien wordt dit veroorzaakt doordat emotioneel gedrag steeds meer wordt gezien als vaardig gedrag in plaats van als irrationeel gedrag. Kenmerken als 'vaardig' of 'bekwaam' worden in het algemeen meer toegeschreven aan mannen dan aan vrouwen. Dit zou als gevolg kunnen hebben dat mensen het steeds passender vinden voor mannen om zich emotioneel te gedragen. Daarnaast wordt emotionaliteit traditioneel gezien als het domein van vrouwen. Dit kan hebben geleid tot een verschillende interpretatie van emotioneel gedrag wanneer dat over vrouwen dan wel over mannen ging.

Theoretische implicaties

Een voorlopig antwoord op de vraag waarom mannen en vrouwen verschillen in de uiting van een aantal specifieke emoties kan, op grond van de resultaten van het onderzoek gepresenteerd in dit proefschrift, als volgt geformuleerd worden.

Theoretisch kunnen er twee typen sociale motieven onderscheiden worden die een rol spelen in emotioneel gedrag. Het eerste type zijn *algemene sociale motieven* van mannen en vrouwen in sociale interacties. Twee algemene motieven worden er

onderscheiden, namelijk op macht gerichte motieven en op relatie gerichte motieven. Deze leiden tot het onderdrukken van sekse contrastereotiepe emotionele expressies. In verschillende onderzoeken (zie bijvoorbeeld Deaux & Major, 1987) is aangetoond dat het onderscheid tussen mannen die streven naar het behoud of de vergroting van hun status of machtspositie en vrouwen die meer relationeel zijn ingesteld stabiel is over tijd en contexten. Dit betekent dat het verschil in algemene sociale motieven van mannen en vrouwen niet alleen leidt tot verschillen in het reguleren van emoties, maar ook een rol speelt in andere domeinen van sociaal gedrag, zoals het kiezen van een beroep, het omgaan met relaties, etc.

Het tweede type, *emotie-specifieke sociale motieven*, is direct gerelateerd aan de regulatie van specifieke emoties. Mannen en vrouwen verschillen niet van elkaar met betrekking tot dit tweede type motief en hebben dezelfde sociale motieven om een specifieke emotie uiten. Ondanks dat het uiten van boosheid soms kan lijken op een teken van machteloosheid, is het onwaarschijnlijk dat een man of een vrouw zijn of haar boosheid uit met de bewuste intentie om machteloos over te komen. Zowel mannen als vrouwen uiten boosheid om het gedrag van een ander te bekritisieren, te veranderen, om te laten zien dat hij of zij niet zomaar over zich heen laat lopen, of omdat zij willen dat de ander spijt krijgt van het vertoonde gedrag. Met andere woorden, het uiten van boosheid kan niet anders dan een instrumenteel doel hebben. Vergelijkbaar, het uiten van verdriet is het uiten van machteloosheid.

Met deze twee typen sociale motieven wordt zowel de stabiliteit als de flexibiliteit van sekseverschillen erkend. Sekseverschillen in algemene sociale motieven wijzen op relatief stabiele verschillen tussen mannen en vrouwen die wellicht verklaard kunnen worden door distale factoren: Culturele verwachtingen, veroorzaakt door sociale rollen, socialisatieprocessen en biologische verschillen.

De stabiele verschillen tussen mannen en vrouwen leiden waarschijnlijk ook tot in de cultuur heersende opvattingen over emotie, die verschillend emotioneel gedrag voor mannen en vrouwen voorschrijven. Deze opvattingen leiden tot verschillende verwachtingen over de sociale consequenties van emotie uitingen van mannen en vrouwen en, in elk geval wanneer machtige emoties worden geuit, tot verschillende sociale consequenties.

Het lijkt onwaarschijnlijk dat deze algemene verschillen tussen mannen en vrouwen in hun sociale motieven om emoties te uiten alleen voortkomen uit verschillen in sociale consequenties die mannen en vrouwen ervaren als gevolg van hun emotie uitingen. De algemene sociale motieven reflecteren verschillende attitudes en belangen van mannen en vrouwen in sociale interacties.

Tegelijkertijd is seksespecifiek gedrag ook flexibel en afhankelijk van de onmiddellijke invloed van allerlei situationele factoren op gedrag. Omdat emotionele ervaringen persoonlijke doelen en belangen reflecteren is het waarschijnlijk dat emotionele situaties soms onmiddellijke situationele eisen stellen, wat er toe leidt dat mannen en vrouwen hun gedrag aanpassen aan deze eisen. Het tweede type sociale motief wijst op deze flexibele verschillen tussen mannen en vrouwen en doet recht aan het feit dat mannen soms machteloosheid uiten en relationele motieven rapporteren, terwijl vrouwen soms macht uiten en instrumentele motieven rapporteren.

De onmiddellijke invloeden zullen soms de potentie hebben om de basale instrumentele of relationele houding van respectievelijk mannen en vrouwen te overheersen. Een voorbeeld uit het dagboekonderzoek beschreven in Hoofdstuk 3 is bijvoorbeeld de vrouw die beledigd was door haar manager. Zij uitte haar boosheid met het doel hem duidelijk te maken dat ze niet gediend was van zijn gedrag. Echter, zoals ook bleek uit het dagboekonderzoek hoeft de uiting van deze seksecontrastereotiepe emoties niet noodzakelijkerwijs in te gaan tegen de meer algemene sociale motieven van mannen en vrouwen. Wanneer vrouwen hun boosheid uiten richten zij zich meer op de relationele consequenties dan mannen dat doen. Uit het dagboekonderzoek bleek ook dat mannen machteloosheid uiten, maar geen machteloosheid die betrekking heeft op henzelf. Het gericht zijn van mannen op het welzijn van anderen wanneer zij machteloosheid uiten reflecteert hun algemene, op macht, gerichte motief: In dit geval in hun rol als beschermers.

Kortom, mannen en vrouwen ervaren dezelfde emoties met dezelfde intensiteit, en hebben evenveel en dezelfde mogelijkheden om emoties te uiten. Echter, als een resultaat van distale invloeden op gedrag, reguleren mannen en vrouwen hun emoties op een verschillende manier waardoor er sekseverschillen in emotioneel gedrag ontstaan.

